



**unesco**

Latvijas  
Nacionālā komisija

## UNESCO publisko ziņojumu par dzimumu līdztiesību kultūras nozarē

Publicēts: 07.06.2021.

Kultūra



Noslēdzoties 2005. gada Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu pušu konferences 8. sesijai, kas notika Parīzē tiešsaistē no 1. līdz 4. jūnijam, UNESCO prezentēja ziņojumu “Dzimums un radošums”. Sesijā piedalījās arī Latvijas delegācija, kas dalījās pieredzē par Konvencijas principu ievērošanu Latvijā, veidojot COVID-19 pandēmijas atbalsta instrumentus kultūras nozares profesionāļiem un izstrādājot jaunās kultūrpolitikas pamatnostādnes.

Ziņojumā UNESCO uzsvēra nepieciešamība īstenot jaunas politikas un pasākumus, lai sekmētu dzimumu līdztiesību kultūras un radošajās industrijās. Tika aplūkoti konkrēti pasākumi, ko var īstenot dzimumu līdztiesības nodrošināšanai kultūras nozarē, jo īpaši, reaģējot uz jaunajām problēmām, ko rada COVID-19 krīze, kā arī veidi, kā veicināt labklājību un drošību kultūras un radošo industriju darba vietās, tajā skaitā digitālajā vidē. Ziņojums ietver arī informāciju par starptautisko pieredzi dzimumu līdztiesības sekmēšanā, tajā skaitā par inovatīvām politikām, pasākumiem un programmām visā pasaulē, kas var kalpot par paraugu politikas veidotājiem nacionālā līmenī.

Dzimumu līdztiesība ir būtiska, lai nodrošinātu patiesu kultūras izpausmju daudzveidību un vienādas iespējas mākslas darbā un kultūras nodarbinātībā. Tomēr kvalitatīvie un kvantitatīvie dati atklāj, ka sievietes un dažādu dzimumu mākslinieki un radītāji joprojām saskaras ar daudziem šķēršļiem, tostarp nevienlīdzīgu darba pieejamību, taisnīgu atalgojumu un līdera pozīcijām.

UNESCO ģenerāldirektors vietnieks Ernesto Otono Ramiress vēstīja: “Šis ziņojums ir sagatavots atbilstošā laikā, kad mēs atzīmējam Starptautisko radošās ekonomikas gadu ilgtspējīgai attīstībai. Lai veidotos patiesi iekļaujoša un plaukstoša radošā ekonomika, mums jāpastiprina centieni veicināt dzimumu līdztiesību šajā jomā. Gan UNESCO 2005. gada Konvencija par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu, gan 1980. gada Rekomendācijas par mākslinieka statusu aicina uz šādu

apņemšanos un var kalpot par iedvesmu valstīm sākt šo ceļu.”

Ziņojums ir publicēts par godu Starptautiskajai sievietu dienai 2021. gada 8. martā, pateicoties Zviedrijas atbalstam. Ziņojums ir pieejams UNESCO digitālajā bibliotēkā: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375706>.

2005. gada Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu dalībvalstu konferences 8. sesijā Latvijas delegāciju pārstāvēja Laura Turlaja, Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta direktore, Zanda Grauze, Latvijas pastāvīgā pārstāvja UNESCO vietniece, un UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas kultūras sektora vadītājs Jeremejs Reinis Druvietis.

Latvijas delegācija sniedza informāciju un dalījās pieredzē par Konvencijas principu ievērošanu Latvijā, veidojot Covid-19 pandēmijas atbalsta instrumentus kultūras nozares profesionāļiem un izstrādājot jaunās kultūrpolitikas pamatnostādnes, un piedalījās debatēs par jautājumiem, kas ir saistīti ar kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību digitālajā vidē.

UNESCO Starpvaldību komitejā kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzībai un veicināšanai Latviju no 2017. gada līdz 2021. gadam ir pārstāvējusi Latvijas Kultūras akadēmijas rektore Rūta Muktupāvela.

2005. gada Konvencijas pamatā ir UNESCO ideja par starpkultūru dialoga un sapratnes veicināšanu tautu un nāciju starpā, veidojot un īstenojot pārdomātu un mērķtiecīgu kultūrpolitiku. Tā tiecas pilnveidot kultūras koncepta izpratni, aicinot valstis formulēt savu kultūras identitāti un nodrošināt labvēlīgu vidi tās pastāvēšanai un attīstībai. Konvencijas darbības galvenie virzieni ir mākslinieku un radošo personu darba apstākļu un nodarbinātības problēmu risināšana, nevalstisko organizāciju un pilsoniskās sabiedrības iesaiste kultūrpolitikas procesos, labvēlīgas vides veidošana brīvai kultūras preču un pakalpojumu radīšanai un izplatīšanai starptautiski, tajā skaitā radošo industriju attīstībai.

Kitija Balcare, UNESCO LNK komunikācijas

Autors: konsultante

<https://www.unesco.lv/lv/jaunums/unesco-publisko-zinojumu-par-dzimumu-lidztiesibu-kulturas-nozare>